

LEGAL REGIME FOR WASTE MANAGEMENT IN THE REPUBLIC OF MOLDOVA

Andrian CRETU

Doctor of Law, University of European Political and Economic Studies „Constantin Stere”,
Chisinau, Republic of Moldova

e-mail: andrian.cretu@gmail.com

<https://orcid.org/0000-0002-8144-5233>

This article contains a study in the field of interaction and dependence of constitutional guarantees of Human Rights in the Republic of Moldova on power, economy and capital. The author analyzes the set of meanings and forms of this democracy, the measure, level and values of citizens who make up a collective or a lot of people, from the point of view of the means and methods of applying democratic principles through the prism of citizens' involvement in the leadership of the state. The interaction and direct dependence of the implementation of constitutional norms by the political will, the level of the economy, including the interest and purpose of the dictatorship of capital, is subject to analysis. The real problem of Western-type democracy with regard to the expectations of citizens is also analyzed. The article also provides an assessment of democratic values in their current form and content. The most common and independent opinions, ideas and doctrines are analyzed. Similarly, an analysis is carried out from the general ideological point of view and the achievement of objective effects, including the subsequent occurrence of certain consequences. A comparative analysis is made on the opinions of other famous specialists in this field.

Keywords: waste, recycling, natural resources, extended responsibility, environmental authorities.

REGIMUL JURIDIC AL GESTIONĂRII DEȘEURILOR ÎN REPUBLICA MOLDOVA

Creșterea demografică, mai ales cea înregistrată în ultimele decenii, nu avea cum să nu aducă cu sine și un șir de probleme, în special, cele legate de mediu. Or, odată cu aceasta crește volumul consumului, iar pe cale de consecință și a deșeurilor de pe urma consumului de produse și servicii. Mai mult, resursele epuizabile devin cele mai vulnerabile, imposibil de compensat chiar și pe calea reciclării deșeurilor rezultate din utilizarea produselor, iar acestea, la rândul lor, din utilizarea materiei prime care, în linii mari, constituie resurse naturale epuizabile. Considerentele arătate, în mod normal, au determinat legiuitorii statelor dezvoltate să recurgă la măsuri mult mai precise, directe și eficiente pe segmentul regimului juridic al gestionării deșeurilor de orice fel. Așa s-a făcut, ca în ultimul deceniu, legislația europeană să cunoască noi mecanisme și concepte ce au drept obiectiv reducerea deșeurilor și gestionarea eficientă a celor existente. Unul din acestea ar fi de menționat sistemul economiei circulare care emană în diverse alte mecanisme strategice ajutătoare cum ar fi: ecodesignul; ecomarketingul; responsabilitatea extinsă a producătorului; urmărirea ciclului de viață a produsului; achizițiile ecologice; raportarea informației despre măsurile aplicate în vederea reducerii impactului negativ asupra mediului și altele, unele din ele, recent, fiind preluate și implementate și în Republica Moldova - țară cu mari aspirații orientate în direcția integrării europene.

Cuvinte-cheie: deșuri, reciclare, resurse naturale, responsabilitate extinsă, autorități de mediu.

RÉGIME JURIDIQUE DE LA GESTION DES DÉCHETS EN RÉPUBLIQUE DE MOLDOVA

Cet article contient une étude dans le domaine de l'interaction et de la dépendance des garanties constitutionnelles des Droits de l'Homme en République de Moldova vis-à-vis du pouvoir, de l'économie et du capital. L'auteur analyse l'ensemble des significations et des formes de cette démocratie, la mesure, le niveau et les valeurs des citoyens qui composent un collectif ou beaucoup de personnes, du point

de vue des moyens et des méthodes d'application des principes démocratiques à travers le prisme de l'implication des citoyens dans la direction de l'État. L'interaction et la dépendance directe de la mise en œuvre des normes constitutionnelles par la volonté politique, le niveau de l'économie, y compris l'intérêt et le but de la dictature du capital, sont sujets à analyse. Le véritable problème de la démocratie de type occidental en ce qui concerne les attentes des citoyens est également analysé. L'article fournit également une évaluation des valeurs démocratiques dans leur forme et leur contenu actuels. Les opinions, idées et doctrines les plus courantes et les plus indépendantes sont analysées. De même, une analyse est effectuée du point de vue idéologique général et de la réalisation d'effets objectifs, y compris l'apparition ultérieure de certaines conséquences. Une analyse comparative est faite sur les opinions d'autres spécialistes célèbres dans ce domaine.

Mots-clés: déchets, recyclage, ressources naturelles, responsabilité élargie, autorités environnementales.

ПРАВОВОЙ РЕЖИМ МЕНЕДЖМЕНТА ОТХОДОВ В РЕСПУБЛИКЕ МОЛДОВА

Демографический рост, особенно в последние десятилетия, не мог не повлечь за собой ряд проблем, особенно связанных с окружающей средой. В то же время, увеличивается объем потребления, следовательно, и отходы от потребления продуктов и услуг. Более того, истощаемые ресурсы становятся наиболее уязвимыми, и их невозможно компенсировать даже за счет переработки отходов, возникающих в результате использования продуктов, а это, в свою очередь, из-за использования сырья, которое, как правило, является истощаемым природным ресурсом. Вышеупомянутые соображения обычно побуждали законодателей развитых стран прибегать к гораздо более точным, прямым и эффективным мерам в сегменте правового режима обращения с отходами любого рода. Таким образом, в последнее десятилетие европейское законодательство узнало о новых механизмах и концепциях, направленных на сокращение отходов и эффективное управление существующими отходами. Один из них следует упомянуть – речь идет о системе циркулярной экономики, которая проявляется в различных других полезных стратегических механизмах, таких как: экодизайн; экомаркетинг; расширенная ответственность производителя; отслеживание жизненного цикла продукта; зеленые закупки; обнародование информации о мерах, принятых для снижения негативного воздействия на окружающую среду, и других, некоторые из которых недавно были приняты и реализованы в Республике Молдова - стране с высокими стремлениями к европейской интеграции.

Ключевые слова: отходы, переработка, природные ресурсы, расширенная ответственность, природоохранные органы.

Introducere

Dezvoltarea industrială și tehnologică din ultimii ani a condus la o creștere fără precedent a nivelului de producere, prelucrare și distribuție a mărfurilor însă, din păcate, nu a înregistrat progrese și în direcția dezvoltării tehnicilor de gestionare a deșeurilor rezultate. Mai mult, adoptarea treptată a unui cadru normativ strict cu privire la gestionarea deșeurilor a determinat apariția unei piețe de deșuri de proporții, în jurul căreia coexistă, într-un fel mai mult sau mai puțin deghizată, o serie de interese economice.

Problema gestionării deșeurilor în Republica Moldova rămâne a fi o problemă destul de

dificilă și nerezolvată „atât din punct de vedere organizatoric, cât și legislativ”. Cu toate că domeniul protecției mediului este reglementat de un șir de acte legislative și normative, aspectul legal al gestionării deșeurilor lasă mult de dorit, fiind necesară atât restructurarea cadrului legal și instituțional, cât și crearea unui sistem integrat de reglementare tehnică și ecologică în domeniile de colectare selectivă pentru reciclarea, valorificarea, eliminarea și depozitarea deșeurilor. Or, potrivit unor date, generarea deșeurilor fluctuează anual, iar cantitatea deșeurilor utilizate și înhumate este în creștere.

Actualmente, cea mai utilizată metodă de tratare a deșeurilor menajere este depozitarea

pe sol, care reprezintă frecvent o sursă importantă de poluare a solului și apelor subterane.

În contextul dat, salubritatea localităților și managementul deșeurilor urbane constituie un obiectiv important al structurilor guvernamentale și locale. Anual, prin intermediul serviciilor de salubritate din localitățile urbane se transportă la depozite de DMS circa 1144-2210 mii m³ de deșeuri. Soluția cea mai bună în acest caz ar fi prelucrarea deșeurilor fie de unii agenții economici, fie de unele întreprinderi de stat și municipale, fapt care nu se realizează. Din cauza aceasta, nemulțumirile populației sunt în creștere în privința disconfortului creat prin depozitarea acestora la sol în apropierea localităților.

Cu toate că în Republica Moldova funcționează câteva întreprinderi de prelucrare a deșeurilor, informația privind volumele de deșeuri reciclate nu este supusă evidenței statistice.

În anul 2008 a fost generată o cantitate totală de 2841,7 mii tone deșeuri provenite din activitatea întreprinderilor. Cea mai mare parte a acestora, circa 1570 mii de tone, este reprezentată de deșeuri aferente industriei alimentare și a băuturilor, alte 540 mii tone sunt deșeuri de la întreprinderile de extracție, 249 mii tone provin de la creștere.

Din cantitatea de deșeuri de producție, doar 30% au fost utilizate, 50% sunt eliminate prin depozitare la gunoiști, iar 20% rămân în stoc pe teritoriul întreprinderilor.

În consecință, gestionarea necorespunzătoare a deșeurilor pe parcursul ultimilor ani afectează comunitățile locale, amenință mediul și contribuie la emisiile globale de gaze cu efect de seră [8, p.182], destul de periculoase și agresiv amenințătoare asupra sănătății populației din zonă.

La capitolul reglementărilor în domeniul gestionării deșeurilor, Republica Moldova întâlnește anumite dificultăți de aplicare a lor, deși legislația este adaptată parțial la cadrul legislativ european, nu există încă suficiente resurse și subiecți calificați în gestionarea co-

rectă a deșeurilor, și în general, nu există un mecanism clar cu privire la aceasta. Or, deși noua lege privind deșeurile [3], prevede mecanismul responsabilității extinse a producătorului nu prevede și o responsabilitate a consumatorului – cel mai mare generator de deșeuri menajere. De asemenea, mecanismul responsabilității extinse a producătorului, deși cunoaște reglementare din anul 2016, actualmente (2021) încă nu este funcțional.

Scopul articolului este de a sensibiliza producătorul, consumatorul, comerciantul și toți ceilalți subiecți generatori de deșeuri de orice fel, despre pericolul deșeurilor asupra mediului și, în consecință, asupra vieții și sănătății omului. Mai mult, studiul urmărește scopul identificării și sugerării legiuitorului unor soluții de îmbunătățire a cadrului normativ ajutător Legii nr. 209/2016 care ar constitui suport pentru implementarea deplină a mecanismului responsabilității extinse a producătorului, în calitate de mecanism economico-financiar de protecție a mediului. Mai mult, lucrarea de față intenționează a oferi material, sugestii și tâlmăciri distincte cadrului juridic doctrinar, atât de necesar generațiilor de cercetători preocupați de protecția mediului.

Metode și materialele aplicate. La elaborarea prezentei lucrări am recurs la utilizarea unui spectru larg de metode de cercetare științifică, dintre care enumerăm: metoda istorică, metoda analizei, metoda sintezei, metoda deducției, metoda sistemică, metoda empirică, metoda experimentului, metoda interpretativă. De asemenea, la baza lucrării avem și materialele scrise de noi cu ocazia elaborării altor lucrări, materiale ale autorilor străini și autohtoni consacrați domeniului protecției mediului, dintre care menționăm pe I. Trofimov, G. Ardelean, P. Zamfir, R. Iordanov, A. Rotaru, V. Așevschi, A. Capcelea, Gh. Duca și alți autori remarcați.

Rezultate obținute și discuții

În contextul creșterii volumului și diversității deșeurilor generate, gestionarea

și reciclarea lor devine o prioritate locală, națională și internațională [5, p.11]. Aceasta se impune din anumite considerente și factori ce au condus la gestionarea proastă a deșeurilor, atât în zonele urbane, cât și în cele rurale.

Astfel, urbanizarea influențează și ea generarea de deșeuri, iar locuitorii din zonele urbane produc mult mai multe deșeuri decât cei din zona rurală. În multe așezări rurale serviciul de salubritate funcționează insuficient, iar în unele nici nu există un astfel de serviciu, prin urmare o cantitate de deșeuri rămân în localități.

Totodată, crearea serviciilor de salubritate pentru localitățile rurale va cere cheltuieli și timp, însă, problema deșeurilor nu poate fi neglijată.

O perspectivă a soluționării acestei probleme, ar fi organizarea evacuării și depozitării finale al reziduurilor, sau chiar trecerea la metoda depozitării controlate, care se realizează în spații adecvate cu acțiuni de prevenire a poluării mediului, condiții favorabile fermentării, fără înmulțirea insectelor și rozătoarelor în conformitate cu cerințele sanitare.

Reglementări privind regimul juridic de gestionare a deșeurilor de producție și menajere

Urbanizarea accelerată a determinat o creștere impresionantă a cantității de deșeuri, iar dezvoltarea științelor și economiei a generat și o serie de probleme legate de marea diversitate a materialelor noi utilizate în diferite domenii. Beneficiile tehnologiilor moderne – incontestabile, pe de o parte – sunt „grevate” de procesele de fabricație care implică aspecte deosebite aferente gestionării ecologice a deșeurilor rezultate ca urmare a realizării și utilizării tipurilor noi de ambalaje. Una dintre marile dificultăți asociate sistemelor moderne de împachetare și conservare a produselor este asociată acestor noi tipuri de materiale (deci noi tipuri de deșeuri

posibil de reciclat): masele plastice [6, p.88], spre exemplu.

Pentru a face față acestor „provocări”, specialiștii și-au concentrat preocupările în direcția stabilirii unui sistem global de gestionare a deșeurilor, apărând în acest fel un nou domeniu de interes – managementul deșeurilor solide [6].

Potrivit reglementărilor mai vechi în domeniu [4], **deșeurile** constituie substanțe, materiale, obiecte, resturi de materii prime provenite din activități economice, menajere și de consum, care și-au pierdut, integral sau parțial, valoarea inițială de întrebuințare, dintre care unele sunt reutilizabile după prelucrare. Legea actuală, în planul definirii noțiunii de deșeu, devine mai lacunară, menționând că este deșeu orice substanță sau obiect pe care deținătorul îl aruncă sau are intenția ori obligația să îl arunce. Vedem deci, că deșeuri se consideră nu doar substanțele materiale aruncate, ci și cele ce urmează a fi aruncate ori trebuie aruncate (depozitate) în mod obligatoriu.

În sensul noii legi, **gestionarea deșeurilor** înseamnă – colectarea, transportul, valorificarea și eliminarea deșeurilor, inclusiv supravegherea acestor operațiuni și întreținerea ulterioară a amplasamentelor de eliminare, inclusiv acțiunile întreprinse de un comerciant sau un broker.

În aceeași direcție, prin regim juridic de gestionare a deșeurilor se are în vedere elaborarea și punerea în aplicare a normelor ce stau la baza oricărei activități legate de formarea, tratarea, ambalarea, depozitarea, transportarea, acumularea, neutralizarea, prelucrarea, utilizarea, înhumarea sau distrugerea deșeurilor.

Acestea fiind definite, mai trebuie de specificat faptul că funcționalitatea eficientă a cadrului juridic de reglementare, potrivit unor tactici și norme, sporește în contextul în care acesta se bazează pe o divizare judicioasă a tuturor compartimentelor care îl alcătuiesc.

În această ordine de idei, legiuitorul a reglementat regimul juridic de gestionare a

deșeurilor ținând cont de următoarele compartimente:

- competența autorităților administrației publice centrale și locale;
- cerințe generale privind gestionarea deșeurilor;
- autorizarea, controlul, evidența și sistemul informațional în domeniul activităților de gestionare a deșeurilor;
- obligații în domeniul gestionării deșeurilor;
- cerințe de gestionare a anumitor categorii de deșeuri importul și exportul deșeurilor;
- răspunderea pentru încălcarea legislației privind deșeurile.

Competența autorităților administrației publice centrale și locale

În scopul asigurării eficienței activităților în domeniul gestionării deșeurilor, prin legislația în vigoare se împuternicesc o serie de organe cu competență atât de specialitate, cât și generale.

Totuși, ținând cont de complexitatea domeniului respectiv, a fost necesară și o delimitare strictă a competențelor fiecărui subiect investit cu atribuții în asigurarea securității utilizării produselor și deșeurilor de producție și menajere.

Astfel, întru realizarea atribuțiilor sale *Gubernul Republicii Moldova* deține următoarele competențe distincte:

- a) realizează obiectivele și stabilește direcțiile prioritare în domeniul gestionării deșeurilor;
- b) aprobă Strategia națională de gestionare a deșeurilor și Programul național pentru gestionarea deșeurilor;
- c) aprobă actele normative în domeniul gestionării deșeurilor pentru asigurarea implementării prezentei legi, inclusiv metodologia de calculare a tarifelor în acest domeniu;
- d) determină modalitatea de gestionare a unor categorii de deșeuri, inclusiv a celor periculoase, în conformitate cu prevederile prezentei legi și ale legislației internaționale;

e) în cazul în care autoritățile administrației publice locale nu-și dau acordul în termen de 3 luni din momentul sesizării acestora, ia deciziile definitive pentru amplasarea obiectelor regionale de importanță națională privind valorificarea, tratarea, reciclarea, eliminarea, depozitarea sau înhumarea deșeurilor, cu condiția respectării cerințelor de mediu, conform Legii exproprierii pentru cauză de utilitate publică nr. 488-XIV din 8 iulie 1999, și a altor cerințe de ordin social.

Autoritatea centrală, abilitată cu gestiunea resurselor naturale și cu protecția mediului înconjurător – *Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului*, are următoarele atribuții:

- a) elaborează, pregătește spre aprobare și coordonează realizarea documentelor de politici prevăzute la art. 8 lit. b) și implementarea tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte;
- b) inițiază și asigură elaborarea, promovarea spre aprobare și coordonarea realizării actelor legislative și actelor normative ale Guvernului în domeniul gestionării deșeurilor;
- c) dirijează metodologic organizarea evaluării impactului asupra mediului evaluării strategice de mediu și a expertizei ecologice de stat;
- d) asigură monitorizarea, prin intermediul autorităților administrative subordonate, a impactului asupra factorilor de mediu cauzat de deșeuri și deduce indicatorii de gestionare a deșeurilor;
- e) constituie, prin intermediul autorității administrative din subordine, punctul de legătură pentru comunicarea și cooperarea cu Agenția Europeană de Mediu în ceea ce privește legislația privind deșeurile și indicatorii de gestionare a acestora;
- f) constituie autoritate competentă, punct oficial de contact și punct focal pentru tratatele internaționale de mediu cu privire la gestionarea deșeurilor la care Republica Moldova este parte;

g) asigură coordonarea procesului de stabilire a instrumentelor economice pentru reducerea efectelor negative cauzate de deșeurile pentru mediu, inclusiv a procesului de elaborare, operare și emitere a deciziei de eliberare a garanției financiare stabilite pentru acoperirea costurilor de finanțare a operațiunilor de colectare, tratare, valorificare și eliminare a deșeurilor de produse supuse unui regim de răspundere extinsă a producătorului;

h) examinează și aprobă planurile anuale de acțiuni ale autorităților administrative subordonate în ceea ce privește supravegherea și controlul gestionării deșeurilor, de asemenea monitorizează implementarea acestora;

i) prezintă și asigură Guvernul cu informații privind implementarea documentelor de politici menționate la lit. a) și cu informații privind gestionarea deșeurilor și starea mediului în raport cu gestionarea deșeurilor;

j) contribuie la colectarea și diseminarea informației privind generarea deșeurilor și măsurile de gestionare a acestora, inclusiv în context transfrontalier, și asigură accesul publicului la informație conform prevederilor art. 38;

k) organizează, împreună cu alte autorități publice și cu organizațiile neguvernamentale, programe de instruire și educare a populației în domeniul gestionării deșeurilor;

l) asigură colaborarea administrativă și schimbul de informații cu alte state și organizații internaționale în domeniul gestionării deșeurilor, precum și raportarea în cadrul tratatelor internaționale de mediu cu privire la gestionarea deșeurilor la care Republica Moldova este parte conform procedurilor de raportare și comunicații stabilite în cadrul acestora;

m) constituie posesorul Sistemului informațional automatizat „Managementul deșeurilor” (denumit în continuare – SIAMD), menționat la art. 33 și asigură condițiile juridice, organizatorice și financiare pentru crearea acestuia.

Deciziile luate, în limitele competenței sale, de autoritatea centrală abilitată cu gestiunea resurselor naturale și cu protecția mediului înconjurător în domeniul gestionării deșeurilor sunt executorii pentru toți agenții economici și pot fi atacate în instanța de contencios administrativ competentă.

Cu competențe în domeniul gestionării deșeurilor sunt investite mai multe **autorități din subordinea autorității centrale** în domeniul protecției mediului, cum ar fi:

✓ *Agenția de Mediu, cu următoarele atribuții:*

a) participă la promovarea politicii de stat în domeniul gestionării deșeurilor;

b) asigură implementarea sistemului integrat de gestionare a deșeurilor

c) participă la elaborarea și implementarea strategiilor de gestionare a deșeurilor și a programelor speciale de prevenire și pronosticare a formării deșeurilor, precum și de combatere și lichidare a focarelor de stocuri de deșeurii periculoase;

d) participă la elaborarea și avizarea proiectelor de acte normative privind gestionarea deșeurilor;

e) participă la implementarea tratatelor și acordurilor internaționale ce țin de gestionarea deșeurilor și transportarea peste frontieră a acestora;

f) colaborează, în limitele competenței, pe probleme de gestionare a deșeurilor, cu autoritățile administrației publice centrale și locale, cu Academia de Științe a Moldovei cu instituții de cercetări științifice, cu instituțiile de învățământ și asociațiile obștești de profil, cu alte persoane juridice de drept public sau privat, precum și cu persoane fizice;

g) organizează, în limitele competenței, seminare, conferințe la nivel național și regional, instruirea cadrelor, agenților economici și informarea publicului pe probleme ce țin de gestionarea deșeurilor;

h) examinează documentația privind evaluarea impactului asupra mediului și emite acor-

dul de mediu pentru proiecte publice și private, inclusiv pentru activitățile planificate ce țin de gestionarea deșeurilor;

i) efectuează expertiza ecologică de stat a proiectelor de documente de politici, a actelor normative în domeniul gestionării deșeurilor și documentației de proiect și planificare pentru construcția sau reconstrucția întreprinderilor și altor obiecte generatoare de deșeurii, precum și pentru obiectele ce țin de infrastructura de gestionare a deșeurilor;

j) asigură eliberarea, suspendarea, prelungirea sau retragerea, conform art. 25, a autorizației de mediu pentru gestionarea deșeurilor, inclusiv pentru dotarea și disponibilitatea permanentă a instalațiilor portuare;

k) eliberează documentele de notificare la transportarea peste frontieră a deșeurilor, conform actelor normative aprobate de Guvern;

l) asigură stabilirea țințelor de colectare separată și reciclare pentru deșeurile de produse supuse reglementărilor de responsabilitate extinsă a producătorului, conform prezentei legi și actelor normative aprobate de Guvern;

m) este deținătorul SIA MD și asigură ținerea acestuia.

✓ *Inspectoratul pentru Protecția Mediului, cu următoarele atribuții:*

a) exercită controlul și supravegherea de stat a gestionării deșeurilor, inclusiv a deșeurilor de produse supuse reglementărilor de responsabilitate extinsă a producătorului, exercită controlul în domeniile de activitate economică asupra respectării prevederilor prezentei legi și ale actelor normative de către instituții, organizații, agenții economici, indiferent de tipul de proprietate și forma juridică de organizare, și de către persoanele fizice, inclusiv străine;

b) exercită controlul de stat privind respectarea de către instituții, organizații și agenții economici a limitelor de depozitare a deșeurilor, a țințelor de colectare separată și reciclare a diferitor fluxuri de deșeurii și a deșeurilor de produse supuse reglementărilor de responsabilitate extinsă a producătorului;

c) ține evidența și efectuează inventarieri la agenți economici, instituții și organizații privind formarea, valorificarea și eliminarea deșeurilor, precum și stocurile de deșeurii păstrate;

d) suspendă, total sau parțial, potrivit procedurii prevăzute de Legea nr. 131/2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător, activitatea agenților economici în caz de depistare a încălcărilor foarte grave ale reglementărilor privind gestionarea deșeurilor, dacă acestea pot conduce la poluarea mediului;

e) constată și examinează contravenții și aplică sancțiuni conform Codului contravențional al Republicii Moldova nr. 218-XVI din 24 octombrie 2008 și înaintează acțiuni pentru recuperarea prejudiciului cauzat mediului ca urmare a încălcării prevederilor actelor legislative și normative în cadrul desfășurării activității.

De asemenea, în temeiul noii legi privind deșeurile, cu atribuții clare sunt învestite și **autoritățile administrației publice locale**.

Așadar, în vederea implementării legislației în domeniul gestionării deșeurilor, autoritățile administrației publice locale, în limita resurselor financiare aprobate în acest scop de către consiliul local pe anul bugetar respectiv, realizează următoarele activități:

a) crearea unui sistem eficient de colectare, de asigurare etapizată a condițiilor pentru colectare separată și de transportare a deșeurilor și stabilirea modului de funcționare a acestuia, în conformitate cu prevederile prezentei legi și ale altor acte normative;

b) alocarea terenurilor necesare pentru colectarea separată a deșeurilor, inclusiv pentru colectarea deșeurilor de produse supuse reglementărilor de responsabilitate extinsă a producătorului, dotarea acestora cu containere specifice tipurilor de deșeurii, precum și funcționalitatea acestora;

d) amenajarea unor spații speciale pentru depozitarea deșeurilor colectate separat, di-

menționate corespunzător, pentru a asigura protecția mediului și a sănătății populației;

e) depozitarea deșeurilor municipale doar în locurile special amenajate în corespundere cu documentația de urbanism;

g) evidența datelor și informațiilor privind deșeurile și gestionarea deșeurilor municipale colectate de la populație, de la unitățile comerciale și instituții, în bază de contract, raportând anual aceste date, prin intermediul operatorilor de gestionare a deșeurilor municipale, Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului în conformitate cu metodologia de ținere a evidenței și de transmitere a informației, aprobată de Guvern.

De asemenea, autoritățile administrației publice locale contribuie, în limitele competențelor stabilite de prezenta lege, la stabilirea unui sistem de management integrat al deșeurilor la nivel regional și asigură cooperarea regională în vederea constituirii asociațiilor regionale de management al deșeurilor.

După cum menționam la început, o noutate în domeniul reglementării regimului deșeurilor este instituția responsabilității extinse a producătorului bazată pe conceptul european al economiei circulare, unde producătorul are obligația de a urmări întregul ciclu de viață a produsului, determinând întoarcerea produsului său la el sub formă de deșeu.

În acest sens, potrivit art. 12 din Legea nr. 209/2016 pentru a consolida reutilizarea și prevenirea, reciclarea și alte tipuri de valorificare a deșeurilor, persoanele fizice sau juridice (producătorul produsului) care, la nivel profesional, proiectează, produc, prelucreză, tratează, vând și/sau importă produsele menționate la alin. (14) sunt supuse regimului de responsabilitate extinsă a producătorului.

Responsabilitatea extinsă a producătorului reprezintă totalitatea de obligații impuse producătorilor, fie individual, fie colectiv, pentru recuperarea și valorificarea sau reciclarea produselor scoase din uz. Activitățile pentru aplicarea responsabilității extinse a producătoru-

lui vizează măsurile de acceptare a produselor returnate și a deșeurilor care rămân după utilizarea respectivelor produse, precum și gestionarea ulterioară a deșeurilor și asigurarea financiară pentru aceste activități.

Activitățile pentru aplicarea responsabilității extinse a producătorului trebuie să fie însoțite de măsurile necesare pentru a încuraja atât proiectarea ecologică și producerea de produse, cât și utilizarea componentelor și materialelor care au un impact redus asupra mediului și care generează o cantitate scăzută de deșuri în timpul producerii și al utilizării ulterioare, precum și pentru a se asigura că valorificarea și eliminarea produselor care au devenit deșuri se realizează în conformitate cu respectarea prevederilor art. 3 și 4. Prezența substanțelor periculoase în produsele menționate la alin. (14), supuse în mod prioritar reglementărilor de responsabilitate extinsă a producătorului, precum mercurul, cadmiul, plumbul, cromul hexavalent, bifenilii polibromurați, eterii de difenil polibromurați și substanțele ce distrug stratul de ozon, inclusiv hidroclorofluorocarburele, este reglementată prin prezenta lege și prin actele normative privind gestionarea acestor produse, aprobate de Guvern. Măsurile menționate trebuie să încurajeze dezvoltarea, producerea și comercializarea produselor cu utilizări multiple, care sunt durabile din punct de vedere tehnic și care pot, după ce au devenit deșuri, să facă obiectul unei valorificări sigure și al unei eliminări ce nu poluează mediul.

De asemenea, o noutate pentru reglementarea regimului deșeurilor o constituie și sistemul informațional automatizat „Managementul deșeurilor”. Astfel, în temeiul legii nr. 209/2016, art. 33, unitățile și întreprinderile ce sunt antrenate în activitățile de gestionare a deșeurilor, inclusiv producătorii de deșuri, participă la procesul de raportare a datelor și informațiilor despre deșuri și gestionarea acestora conform cerințelor stipulate în lege și prevederilor conceptului Sistemului

Informațional Automatizat „Managementul Deșeurilor” (SIA MD), aprobat de Guvern. SIA MD reprezintă totalitatea produselor de program și a echipamentelor tehnice destinate colectării, stocării și procesării informației, formând resursa informațională Registrul „Managementul deșeurilor”, care va include evenimentele legate de circuitul economic al acestora, documentele care însoțesc acest circuit, inclusiv exportul și importul de deșeuri, producătorii de deșeuri și agenții economici autorizați pentru a activa în acest domeniu, precum și automatizarea business-proceselor subiecților circuitului deșeurilor și furnizarea informațiilor privind circuitul deșeurilor către autoritățile publice, persoanele fizice și juridice prin intermediul portalului departamental.

Informația privind realizarea măsurilor ce țin de aplicarea responsabilității extinse a producătorului pentru produsele menționate la art. 12 și datele privind cantitatea de produse puse la dispoziție pe piață, specificată în tone și număr de unități, precum și informația privind cantitatea, numărul și categoriile deșeurilor colectate și tratate fac parte din SIA MD.

Concluzii

Din analiza conținutului noii legi privind deșeurile, constatăm că aceasta vine să aducă în concordanță prevederile legislației noastre cu cea a Uniunii Europene pe segmentul gestionării deșeurilor, acestea având la bază con-

ceptul economiei circulare care cu mult timp în urmă și-a arătat eficiența la nivel internațional. Cu toate acestea, mai avem multe rezerve la capitolul implementare, dar și a dezvoltării legislației conexe domeniului gestionării deșeurilor, precum și a legislației de mediu, în ansamblu, ce ar strădui să reducă cantitatea deșeurilor, iar cele existente să fie prelucrate și reutilizate cât de mult posibil fără efecte negative asupra mediului, iar în consecință, asupra sănătății și calității vieții omului.

Referințe bibliografice

1. Constituția Republicii Moldova din 29.07.1994. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 12.08.1994, nr. 1.
2. Legea privind protecția mediului înconjurător Nr. 1515 din 16.06.1993. În: Monitorul Parlamentului Nr. 10 din 01.10.1993.
3. Legea privind deșeurile, nr. 209 din 29-07-2016. În: Monitorul Oficial Nr. 459-471 din 23.12.2016.
4. Legea nr. 1347 din 09.10.1997 privind deșeurile de producție și menajere. În: Monitorul Oficial nr. 16-17 din 05.03.1998. Abrogată.
5. Strategia națională de gestionare a deșeurilor în RM, 2013-2027, Chișinău 2013.
6. Minea Elena-Maria. Protecția mediului. Cluj-Napoca 2010.
7. Suciu G., Prida T. F. Todor. Strategia de gestionare integrată a deșeurilor urbane solide la nivelul județului Cluj. Revista ”GeTraDe” nr. 1/2006. Casa Cărții de Știință, Cluj-Napoca, 2006.
8. Trofimov I., Ardelean G., Crețu A. Dreptul mediului. Ed. Bons Offices Chișinău, 2015.